

JOHN FLANAGAN

Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokinys“ autorius

TEMUDŽAJŲ SUGRIŽIMAS

TEMUDŽAJŲ
SUGRĮŽIMAS

Versta iš:
John Flanagan
RETURN OF THE TEMUJAI
Random House Australia, Sydney,
2019

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos
nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės
bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, John Flanagan, 2019

© Viršelio iliustracija, Jeremy Reston

Kūrinio neturtinės teisės priklauso autoriui.

Pirmą kartą pavadinimu *Brotherband 8. Return of the Temujai*

2019 metais išleido *Random House Australia Pty Ltd*,

Sidnėjus, Australija.

Išleista susitarus su *Random House Australia Pty Ltd*.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Viktorija Uzėlaitė, 2021

© Leidykla „Niekio rimto“, 2021

JOHN FLANAGAN

TEMUDŽAJŲ SUGRĮŽIMAS

Iš anglų kalbos vertė Viktorija Uzėlaitė

Vilnius
2021

LAIVYBOS TERMINŲ PAAIŠKINIMAI

Šioje knygoje rašoma apie laivus, tad pamaniau, kad būtų naudinga paaiškinti kelis jūreivystės terminus, kuriuos sutiksite skaitydami pasakojimą.

Būkit ramūs, pasakodamas istoriją nesigilinu į technines smulkmenas, tad net jei neišmanote laivybos, neabejoju, suprasite, kas vyksta. Vis dėlto šiokių tokių terminų reikia, kad knyga būtų tikroviška.

Taigi vardiju be jokios aiškos tvarkos.

Pirmagalys – priekinė laivo dalis, dar vadinama nosimi.

Laivagalis – užpakalinė laivo dalis.

Kairys ir dešinys bortai – laivo šonai, žiūrint į pirmagalį.

Priekinis – esantis arčiau pirmagalio.

Užpakalinis – esantis arčiau laivagalio.

Priekinis ir užpakalinis takelažas – laivo priekyje ir gale esantys lynai, trosai ir burės.

Korpusas – laivo dugnas ir sienos.

Kilis – laivo dugno išilginė sija.

Vairairklis – mentė, kuria kreipiamas laivas, esanti dešinėje laivo pusėje, užpakalinėje dalyje.

Vairalazdė – vairo irklo rankena.

Traversu vėjas pučia tada, kai jo kryptis statmena laivo kursui.

Rėja – ant stiebo keliamas medinis skersinis su bure.

Rangautas – virš denio esančių skersinių, skirtų burėms tvirtinti, visuma.

Falšbortas – laivo šonas virš denio.

Planšyras – viršutinė laivo turėklų dalis.

Tvirtinimo kuoliukai – mediniai kuoliukai, kuriais tvirtinamas lynas.

Įkaba – kablys, laikantis irklą vietoje.

Vėjarodė – vėliavėlė, rodanti vėjo kryptį.

Plaukti zigzagu – daryti posūkius kertant vėjo krypties liniją.

Halsas – kelio atkarpa, kurią laivas nuplaukia nuo posūkio iki posūkio. Jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu plauki į šiaurės rytus, tai plauksi tuo pačiu halsu tiek, kiek tau reikės. Tačiau jei vėjas pučia iš šiaurės, o tu nori plaukti į šiaurę, turėsi daryti zigzagus, kaskart kirsdamas vėjo krypties liniją. Toks plaukimas vadinamas **laviravimu prieš vėją**.

Laviravimas pavėjui – kai laivas keičia kryptį nusigręždamas nuo vėjo, taigi apsukdamas daug didesnę ratą, nei laviruodamas prieš vėją. Skandų laivams šitaip keisti kryptį yra saugiau.

Fordevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia iš galo.

Beidevindu laivas plaukia, kai vėjas pučia beveik iš priekio.

Kritimas – kai vėjas pučia į laivagalį, laivas krenta. Tą patį darytum ir tu, jei vėjas būtų labai stiprus.

Rifas – raištis burei sutraukti ir prišti prie rėjos, kad sumažėtų plotas. Burė sutraukiama siekiant apsaugoti stiebą ir pačią burę, kai pučia itin stiprus vėjas.

Kad laivas plauktų greičiausiai, burė pakreipiama reikiamu kampu. Tai vadinama **burės padėties nustatymu**.

Falas – lynas, kuriuo rėja pakeliama ant stiebo.

Štagas – stiebą prilaikantis tvirtas lynas. **Bakštagas** ir **fokštagas** – stori lynai, ištempti nuo stiebo viršūnės iki laivagalio ir pirmagalio (bakštagas – užpakalinis lynas, fokštagas – priekinis).

Šotai ir vantai. Daug kas mano, kad tai burės, tačiau jie klysta. Vantai – tai storos virvės, ištemptos nuo stiebo viršūnės iki laivo šono, jos prilaiko stiebą. Šotai – tai virvės, kuriomis valdoma ar reguliuojama burė: pasukama į vieną ar kitą pusę pagal vėjo stiprumą ir kryptį. Avariniu atveju gali būti duota komanda: „Atleisti šotus!“ Šotai atlaisvinami, burė nukąra ir laivas sustoja.

Dreifavimas – kai vėjas ar povandeninės srovės neša laivą nuo kurso, jis dreifuoja.

Dabar, kai jau užtektinai išmanote jūreivystės terminus, kviečiu žengti į „Brolijos“ pasaulį!

Johnas Flanaganas

PIRMA DALIS

RANJAKO TVIRTOVĖ

PIRMAS SKYRIUS

Artėjant prie pasienio tvirtovės, slėnis ėjo vis siauryn. Abipus jo stūksojo stačios, bemaž statmenos sienos – tokios aukštos, kad iš dalies užstojo saulę, nors buvo dar tik pora valandų po vidurdienio. Slėnis skendėjo šešėlyje, saulės spinduliai pasiekdavo jį tik porą valandų per dieną. Veikiausiai dėl to žemę tebedengė kietas, storas sniego sluoksnis, nors jau po kelių savaičių turėjo ateiti pavasaris.

Keleiviai įveikė statų šlaitą ir pasiekė perėją. Toliau prasi-dėjo lygus kelias, todėl jiems sekėsi geriau.

Jie važiavo dviem dviračiais vežimais, traukiamais mažų, tvirtų arklelių. Vežimai buvo prikrauti medienos, o įveikus skardį ant lentų ir rąstų įsitaisė ir dauguma Garnių brolijos narių.

Helas su Stigu jojo pabalnotais žirgais ir rodė kelią ve-žimams. Brolijos vadai dar nebuvo įgudę keliauti raiti, bet Stigas nusprendė, kad šis gebėjimas jiems pravers.

– Mes vis atsiduriame tokiose vietose, kur iš mūsų *tikima-si*, kad sugebėsime išsilaikyti ant žirgo, – tarė jis skirlui. – Tai gal verčiau imkime ir išmokime. Pataupysime kojas.

Helas su juo sutiko, ir Stigas paieškojęs surado du arklius. Išgelbėjęs juos nuo darbinių gyvulių likimo, pavertė jojimo žirgais. Jie buvo kresni, ramūs ir neįnoringi gyvulėliai, nė iš tolo nepanašūs į galingus karo žirgus ar eiklius laibakojus aridus iš pietuose plytinčių dykumų. Tačiau jie nesiskųsdami nešė du raitelius. Netgi Barnis, kuriam teko gabenti aukštą ir tvirtą Stigą, kantriai vykdė savo pareigą. Prireikus arkliukus būdavo galima pavaryti lėta risčia, o ypatingais atvejais net ir nerangiais šuoliais.

Kai Stigas juos atgabeno, Helas pasamdė žirgus pažįstantį araluenietį lankininką pamokyti juos jojimo pagrindų. Neišvengiamai daug kartų kritę, apsidaužę ir apsibrodinę jie pramoko joti – juk buvo vikrūs ir stiprūs jaunuoliai, turintys puikų pusiausvyros pojūtį ir gebantys prisitaikyti prie žirgo žingsnių ritmo.

Be abejo, ne viskas jiems sekėsi.

– Nemėgstu joti risčia, – pareiškė Helas. – Kai arklys leidžiasi, aš kylu. Tai skausmingas ir bjaurus keliavimo būdas.

Mokytojas araluenietis, kuriam tai atrodė labai paprasta, nenutuokė, kaip šį įgūdį perteikti kitiems.

– Tai ir nevark, – tarė jis jaunajam skirlui. – Jei skubėsi, jok šuoliais. Jei ne, žingine.

Helui patarimas patiko, tad jis liovėsi jodinėjęs risčia. Kartais, matant, kaip lengvai Stigas laikosi ant risnojančio Barnio, širdį nusmelkdavo pavydas. Knietėdavo paklausti bičiulio, kaip jam tai pavyksta, bet nesinorėjo pasirodyti nemokša.

– Aš risčia nejoju, – iškilus šiai temai iškošdavo jis.

Tornas išvis neįjodinėjo, nors Stigas ir siūlėsi surasti jam arklių.

– Nepasitikiu arkliais, – įitariai dėbčiodamas į drūtus draugų žirgelius murmėjo jis. – Netgi mažiausi sunkesni už

mane keliais šimtais kilogramų. Jų dantys didžiuliai, o kano-
pos kietos kaip vėzdai. Be to, jie karštakošiai.

– Karštakošiai? – meiliai glostydamas švelnų Jokūbo snukį pakartojo Helas. – Aš jais visiškai pasitikiu.

– Tu gal ir pasitiki, – niauriai atsakė Tornas, – o aš ne. Tie galingi dantys gali iškart nukąsti porą pirštų – o aš turiu tik vieną ranką.

Tiesą sakant, Barnis su Jokūbu veikiausiai juto, kad Tornas jų prisibijo ir nemėgsta, tad atitinkamai elgėsi. Jei Tornas prieidavo per arti Barnio, šis neretai pamėgindavo jam įspirti. O Jokūbas kelis kartus netikėtai pasuko galvą ir skaudžiai krimstelėjo Tornui į petį. Tačiau jie buvo gudrūs padarai ir ne *visada* taip elgdavosi – užliūliuodavo Torno budrumą, o kai šis pasijusdavo saugus, be jokio įspėjimo vėl spirdavo ar kąsdavo.

Ir dabar, senajam jūrų vilkui ryžtingai plumpinant per sniegą, Jokūbas pamėgino prie jo prisigretinti, žvilgsniu matuodamas atstumą tarp savo dantų ir Torno petį dengiančios apšiurusios, sulopytos ėrenų liemenės – mėgstamiausios jo vietos kąsti. Supratęs, ką rezga jo arkliukas, Helas apsuko vadeles jam aplink kaklą ir dešiniu keliu spustelėjo šoną, kreipdamas jį tolyn nuo Torno.

Tornas pastebėjo, ką daro Helas ir kaip piktai krato galvą Jokūbas žlugus jo kėslams.

– Matai? – tarė jis. – Sakiau, kad šitais padarais negalima pasitikėti.

Pajutęs, kad Tornas tuoj įsileis į ilgas šnekas apie žirgų padermės sugedimą, Stigas greitai pakeitė temą.

– Tai ko tas Erakas nerimsta? – paklausė jis Helo. – Ar tai rimta, ar jis tik į senatvę kvanktelėjo?

Helas šyptelėjo.

– Tik pamėgink jam užsiminti apie senatvę – tuoj gausi per makaulę ta stora lazda su sidabrinio bumbulu, kurios jis nepaleidžia iš rankų. – Jis šiek tiek patylėjo, tada atsakė į klausimą: – Ne. Jį pasiekė žinia, kad temudžajai šniukštinėja pasienį.

– Jie visada tai daro, – atsainiai tarstelėjo Stigas.

Helas papurtė galvą.

– Pastaruoju metu jie tai daro dažniau. Todėl jis prašė, kad Lidiya apsižvalgytų anapus sienos, o mes tuo metu patikrintume tvirtovę.

Žiemos mėnesiams ištraukę laivą į krantą remontui ir tvarkymams, Garniai laiko turėjo apščiai. Skandų oberjarlas Erakas pasikvietė Helą į savo trobą Halasholmo centre. Jaunasis skirlas buvo vienas patikimiausių Erako žmonių. Helas vadovavo rinktinių karių būreliui, narsiai kovėsi ir, svarbiausia, turėjo proto, kurio stigo daugumai skandų laivų kapitonų. Išvalgus, nuovokus vaikas gebėjo įvertinti padėtį, o Erakui kaip tik to ir reikėjo.

– Apžiūrėkite pasienio tvirtovę, – nurodė jis jaunuoliui. – Įsitikinkite, kad priešai jos neįveiks. Ir pamąstykite, kaip ją būtų galima dar labiau sustiprinti.

Ranjako tvirtovė saugojo Gyvatės perėją – siaurą keliuką, kertantį Skandijos, Teutonijos ir temudžajų sienas. Praktiškai perėja buvo vienintelis kelias nusileisti nuo kalnų ir pasiekti Skandijos pajūrio lygumas. Helas priėjo prie didelio žemėlapiu ant Erako trobos sienos ir išžiūrėjo į perėją bei tvirtovę. Jis žinojo, kad perėjos sienos stačios, o tvirtovė stovi ten, kur tarpas tarp jų siauriausias – vos dvidešimties metrų.

– Ar mes ten turime lankininkų? – paklausė jis.

Erakas linktelėjo.

– Penkiolika. Jie keičiasi kas tris savaites, kartu su jais pasikeičia ir visa įgula – trisdešimt karių. Tvirtovėje taip šalta

ir nyku, kad būtų žiauru žmones palikti ilgiau. Žiemą jau ir taip būna sunku rasti karių, kurie norėtų ten vykti.

Kai prieš kelerius metus temudžajai pamėgino įsiveržti į Skandiją, skandų sąjungininkai aralueniečiai nutarė kasmet atsiųsti jiems šimtą lankininkų.

Lankininkai turėjo padėti skandų kariams, ginkluotiems kirviais, ietimis ir kardais, kad jie nebūtų bejėgiai prieš raitus temudžajų lankininkus. Tvirtovėje saugiai įsitaisęs lankininkų būrys galėtų ugnimi atsakyti į priešininkų ugnį.

– Pagalvojau, – lėtai prabilo Helas, – kad ant skardžių abiejose pusėse galėtume pastatyti po grėžtuvą – štai čia ir čia. – Jis parodė stačias uolas šiek tiek už tvirtovės. – Jei temudžajų raiteliai pultų, jiems tai būtų nemaloni staigmena.

– Grėžtuvą? – pakartojo Erakas. – Turi omeny tą milžinišką arbaletą, stovintį tavo laivo priekyje?

Helas linktelėjo.

– Maždaug vidury skardžio galėtume įrengti šaudymo aikšteles. Grėžtuvai saugotų prieigas ir apramintų temudžajus, jiems nespėjus įsisiautėti.

– Puikiai sumanei, – tarė Erakas ir pagalvojo, kad kaip tik dėl to šiai užduočiai ir pasirinko Helą.

Jaunuoliui į galvą šaudavo netikėtų sumanymų. Erakas sutiko, kad du galingi arbaletai būtų rimtas tvirtovės pastiprinimas.

– Tučtuojau imsiuosi darbo, – traukdamasis nuo žemėlapio tarė Helas. – Grėžtuvus pagaminsiu čia, tada išardysiu, kad būtų galima pervežti, ir vėl surinksiu įrengtose aikštelėse. Aikštelėms reikės medienos.

Erakas patraukė pečiais.

– Medžių ten sočiai.

Helas papurtė galvą.

– Užtruktume, kol juos nusikirstume, o paskui išpjautume lentas ir stulpus. Verčiau iš čia pasiimti viską, ko reikės. Turėtume tilpti į porą arklių traukiamų vežimų. Be to, verčiau neišsiduoti, kad stipriname gynybą. Jei temudžajai ruošiasi pulti, pamatę, ką darome, jie veikiausiai nuspręstų paskubėti.

– Tu teisus. Daryk, kaip sakai. Dar pamaniau, kad ta jūsų mergiotė galėtų paėjėti už sienos ir pasižiūrėti, ar netoliese nesirenka temudžajų būriai.

Abu žinojo, kad Lidija, vienintelė mergina Garnių brolijoje, yra patyrusi žvalgę. Ji sugebėtų nepastebėta pereiti sieną ir patyrinėti temudžajų kraštą. Helas mielai sutiko su prašymu.

– Lidijai bus smagiau pasivaikščioti nei statyti aikštes, – tarė jis ir išėjo rinktis įrankių ir medžiagų.

– Na, kaip manai? – paklausė Stigas. – Ar temudžajai tikrai ruošiasi pulti?

Temudžajai buvo klajoklių karių gentis, gyvenanti kalnuose į rytus nuo Skandijos. Jie troško kovoti ir laimėti, ir jau seniai su pavydu žiūrėjo į turtingas vakarų šalis: Galiką, Teutoniją ir netgi Aralueną. Tačiau jie negalėjo plėsti savo valdų, prieš tai neįveikę Skandijos ir neperėmę jos laivų. Prieš kelerius metus jie nutarė pulti skandus, surinko visas pajėgas, prasiveržė kalnų perėja ir nusileido į siaurą pajūrio lygumą, supančią Halasholmą. Skandai, padedami nedidelio paskubomis apmokyto aralueniečių lankininkų būrelio, juos atmušė. Pastaraisiais metais temudžajų dėmesys buvo nukreiptas kitur,

jie puldinėjo ir siaubė rytų kraštus. Tačiau vis grįždavo prie Skandijos sienos, vienintelės vietos, kur patyrė pralaimėjimą, ir patikrindavo tvirtovę Gyvatės perėjoje, pro kurią jau syki buvo prasiveržę.

Temudžajai buvo aršūs ir žiaurūs priešai: smulkaus sudėjimo, bet tvirti kariai, puikūs raiteliai ir lankininkai, šaudantys tiesiai nuo žirgų savo trumpais lenktagaliais lankais. Jų kariuomenė buvo labai judri, karvedžiai patyrę ir gudrūs. Trumpai tariant, jie buvo pavojingi kaimynai.

Helas ir jo bičiuliai visą gyvenimą juto nuolatinę temudžajų grėsmę. Jų karta dar vaikystėje patyrė temudžajų puolimą. Jie žinojo, kad turi būti budrūs ir visada pasiruošę puolimui. Pavojus jiems buvo tikras ir gyvas. Jei temudžajai pajustų, kad skandų budrumas sumažėjo, o apsauga nusilpo, jie sugarmėtų nuo aukštumų kaip galinga upė. Tačiau Helas ir jo bičiuliai skandai buvo patyrę ir savimi pasitikintys kariai. Kol Gyvatės perėja ir Ranjako tvirtovė bus uoliai saugomos, temudžajai nieko nepadarys. Stipri tvirtovės įgula apsaugos šalį nuo klajoklių grėsmės. Pavojus kiltų tik tuomet, jei skandai apsileistų arba temudžajai rastų kitą, nesaugomą kelią nuo kalnų į pakrantės lygumas.

Kol kas skandamsėjosi gerai. Temudžajai retsykiais išmėgindavo Ranjako tvirtovę ir kaskart pamatydavo, kad įgula pasiruošusi gintis ir lengvai gali juos atmušti.

Tornas su temudžajais kovėsi prieš kelerius metus, kai jie buvo prasiveržę iki pakrantės ruožo.

– Jie geidžia priėjimo prie jūros, – atsakė jis į Stigo klausimą. – Visada geidė. Ir svajoja apie mūsų laivus. Jie norėtų viešpatauti šioje pasaulio dalyje.

– Mieli žmoneliai, – tarstelėjo Helas.

Tornas patraukė pečiais.

– Jiems sekasi kariauti ir užkariauti. Tai jų gyvenimo tikslas. Jų vadai žino, kad jei neužkariaus naujų žemių, gentys susiries tarpusavyje ir sąjunga anksčiau ar vėliau subyrės. Jie kaip ryklis, kuris turi nuolat judėti, kad liktų gyvas. Jiems būtina traukti į žygius, kariauti ir nugalėti.

– Negi jie tikrai mano, kad leisime jiems ateiti ir pasiimti mūsų laivus? – nusistebėjo Helas.

Tornas papurtė galvą.

– Jie tikisi, kad užkariauti mes darysime kaip liepta. – Jis nutilo, šyptelėjo. – Žinoma, pirmiausia jie turi mus užkariauti.

– Kad užkariautų, jiems reikia įveikti tvirtovę. O mūsų tvirtovė – kietas riešutėlis, – tarė Stigas.

– Be to, mes ją dar sustiprinsime, – pritarė Helas.

Visi trys susimąstė apie jų laukiančią užduotį ir apie tai, kad nuo jų pastangų priklausys Skandijos ir aplinkinių tautų gerovė.

Tornas kabliu pagrūmojo Jokūbui, vėl mėginančiam prie jo prisigretinti.

– Tik pamėgink, gauruotas dručki, – burbtelėjo jis. – Jau esu valgęs arklienos. Kitą kartą krimstelėsiu atgal.

ANTRAS SKYRIUS

Džesperis patogiau įsitaisė ant lentų krūvos. Pamanė, kad važiuoti vežimu visai smagu. Arkliai žingsniavo ritmingai, be to, vežimas buvo dviratis, ratai užmauti ant ašies, todėl riedėdamas jis švelniai lingavo pirmyn atgal – panašiai kaip laivas.

Tik važiuojant vežimu nereikėjo vis iš naujo reguliuoti burių ir keičiant Halsą pakelti ir nuleisti rėjų.

– Dar pakalbėk Torno balsu, – paprašė jis Stefano, patogiai atsirėmusio į medinio vežimo kraštą.

Stefanas puikiai gebėjo mėgdžioti. Garniai naudodamiesi jo talentu ne kartą suklaidino ir sutrikdė priešus. Išgirdęs balsą ar kokį kitą garsą Stefaną galėdavo jį beveik tobulai atkartoti. Jis jau pusvalandį linksmo kelionės draugus mėgdžiodamas Eraką, Torną, Helą ir kitus. Džesperis daug kartų buvo girdėjęs laivo draugo vaidybą, bet kaskart apstulbdavo, kaip tiksliai jis mėgdžioja draugų balsus. Vaikinas pamanė, kad užsimerkęs turbūt net neatskirtų tikro balso nuo vaidybos.

– Jei dar kas nors ištars: „Čiumpam juos“, gaus vėždu per galvą, – urgztelėjo Stefaną, tiksliai atkartodamas jų karvedžio balsą.

Džesperis garsiai nusijuokė ir suplojo delnais.

– Nuostabu! – sušuko. – Kalbi visai kaip jis.

Kartu su jais vežimu važiuojantis Edvinas irgi nusikvatojo.

– Tiksliai pagavai, – pritarė.

Stefanas niūriai šyptelėjo.

– Orlogas žino, kiek prisiklausiau to seno tarškalo.

Džesperis mostu parodė pakartoti.

– Dar kartelį! Parodyk, kaip jis komanduoja ir rodo savo valdžią.

Jis atsilošė, užsimerkė, kad būtų smagiau klausytis, ir nusišypsojo. Pamanė, kad labai linksma šitaip leisti laiką.

– Tuoj stosim, – jo ausis pasiekė Torno balsas. – Pats laikas pajudinti sustingusius užpakalius ir parinkti malkų.

Džesperis neatsimerkdamas garsiai prunkštelėjo.

– Nuostabu! – sušuko. – Gynas Tornas. Tas senas tarškalas tikrai neduoda mums nė akimirkos atsipūsti.

Staiga jam per pakaušį pliaukštelėjo kieta, sudiržusi ranka, net galva sutabalavo. Jaunuolis atsimerkė ir prieš pat save pamatė barzdotą, susiraukusį Torną. Edvinas su Stefanu įspėjamai purtė galvas. Deja, per vėlai.

Išgirdęs iš vežimo sklindantį juoką Tornas atsiskyrė nuo Helo ir Stigo ir palūkėjo mažytės vilkstinės, norėdamas išsiaiškinti, kas ten vyksta. Atbulai sėdintis Stefanas nematė, kas vyksta, kol Tornas atsidūrė prie pat jo. Džesperis, kaip žinome, užsimerkęs mėgavosi spektakliu.

– O, labas, Tornai, – nutaisęs kuo linksmiausią ir nekalčiausią balsą pasisveikino jis. – Kaip tik šnekėjom apie tave.

– Girdėjau, – atkirto Tornas ir suraukęs antakius pasižiūrėjo į Stefaną. – Žinai, buvo visai nepanašu į mane.

– Ne, žinoma, ne, – pareigingai patvirtino Stefanas.

Deja, Džesperis tą pačią akimirką išpyškino:

– Panašu! Dar ir kaip panašu.

Tornas nuvėrė jį žvilgsniu. Vaikinas susigūžė, stojo ilga nejauki tylą.

Tornas atsisuko į trečią keleivį, kad tas išspręstų jų ginčą.

– Edvinai, ką tu pasakysi? Ar Stefanas gerai pamėgdžiojo *seną tarškalą*?

– Hm... èè... – sudvejojo Edvinas, neišmanydamas, kaip geriau atsakyti.

Jis dirstelėjo į du savo bičiulius, bet pagalbos iš jų nesulaukė.

– Hm... ne, Tornai, nelabai, – lemeno jis. Tai... buvo visai nepanašu į tave, – jau tvirčiau pridūrė jis, vengdamas Stefano ir Džesperio žvilgsnio.

– Bet sutinki, kad esu senas tarškalas? – paklausė Tornas. Edvinas pašoko lyg įgeltas.

– Ne! Žinoma, ne! Niekada taip nesakiau!

– Bet ir neprieštaravai, – tarė Tornas.

Edvinas į tai neturėjo ką atsakyti. Tornas padėbsojo į visus tris, tada lėtai papurtė galvą.

– Kai nusigausime iki sienos, jūs trys dirbsite juodžiausius darbus, o mes statysime aikšteles, – pagrasino jis ir nužygiavo tolyn.

Likę vieni jaunuoliai puolė pašnibždomis kaltinti vienas kitą.

– Kodėl neperspėjote, kad jis čia? – apmaudžiai sumurmėjo Džesperis.

– Pamačiau jį tik paskutinę sekundę. – Stefanas piktai nužvelgė Edviną. – Tu turėjai jį pamatyti. Juk žiūrėjai į tą pusę.

Edvinas kilstelėjo kamuolį juodos vilnos, virbalus ir įpusėtą Garnio brolijos kepurę.

– Aš nežiūrėjau, – paaiškino jis, – nes mezgiau kepurę.

– Tu su savo prakeiktais mezginiais! – sušnypstė Stefan-
nas. – Gal susigalvotum naudingesnį užsiėmimą, kol sėdime
vežime?

– Tai tavo kepurė, – šaltai atsakė Edvinas. – Jis visada nirš-
davo, kai kas nors niekinamai kalbėdavo apie mezgimą. –
Gal užmiršai, kad Klufė sugrauzė tavąją ir paprašė naujos?

– O... – sutrikęs ištarė Stefanas. Edvinas triūsė dėl jo, taigi
skūstis jam nederėjo. Bičiulis už savo darbą net pinigų neim-
davo. – Užmiršk, ką sakiau, gerai?

Droždamas patikrinti, kuo užsiima antro vežimo kelei-
viai, Tornas nugirdo tylų jų ginčą ir šyptelėjo sau po nosimi.
Lidija pakreipusi galvą klausiamai pažvelgė į jį.

– Turiu prižiūrėti, kad jie per daug neatsipalaiduotų, –
linksmai tarė jis.

Mergina šyptelėjo.

– Spėju, Stefanas vėl mėgdžiojo tave?

Tornas linktelėjo.

– Žinoma, buvo visai nepanašu į mane. – Jis vylėsi, kad
Lidija pritaris, bet ši tik šypsojosi ir tylėjo. – Nė iš tolo nepa-
našu! – karštai pridūrė jis.

Lidija linktelėjo ir pažiūrėjo į jį tokiu nuoširdžiu žvilgs-
niu, kad Tornui neliko abejonių jog ji vaidina.

– Žinoma, nepanašu, – sutiko ji.

Tornas suprato, kad neverta plačiau nagrinėti šio klausi-
mo, ir apžvelgė vežimą, kuriame tįsojo Ingvaras, Ulfas ir Vul-
fas. Klufė gulėjo ant šono, pasidėjusi Lidijai ant kelių gau-
ruotą galvą. Sveikindamasi su Tornu kalė uodega bumbtelėjo
į lentas. Šiame vežime buvo daugiau vietos, nes į jį buvo su-
krautos tik dviejų gręžtuvų dalys.

– Pas jus ten viskas gerai? – paklausė jis, nusprendęs, kad bus geriausia pakeisti temą.

Lidija linktelėjo, kiti pritariamai sumykė.

– Truputį per daug patogu, – tarė ji. Lidija mėgo sunkumus, o ramybė jai visada atrodydavo įtartina. – Norėčiau išlipti ir pramankštinti kojas.

Tornas mostelėjo ranka.

– Na, tai pirmyn.

Ji paglostė stambią Klufės galvą.

– Nenoriu žadinti šuns. Atrodo toks patenkintas.

Pajutusi prisilietimą Klufė išrietė nugarą, ištempė visas keturias kojas ir urgztelėjo iš malonumo.

Tornas rimtai linktelėjo.

– Suprantu tave. – Jis pažvelgė į saulę, jau iškilusią virš siaurų perėjos sienų. – Šiaip ar taip, maždaug po pusvalandžio stosim pietauti, tai iki tol tegu pamiega.

Jis nusigrėžė ir nužygiavo į kolonos priekį. Eidamas pro pirmąją vežimą piktai suraukė kaktą ir išpėjamai dėbtelėjo į keliauninkus.

Žinoma, jie nieko bloga nedarė, bet, kaip Tornas sakė Lidijai, nevalia leisti jaunuoliams per daug atsipalaiduoti.

Džesperis su Stefanu lydėjo jį akimis, laukdami, kol nutols.

– Toks jausmas, kad jis žino, apie ką mąstau, – tyliai tarė Stefanas.

– Aš ir žinau, – per petį tarstelėjo Tornas.

Tada paspartino žingsnį ir aplenkė arklius vedančius Stigą ir Helą.

Praėjo kelios minutės. Džesperis, niekada nesugebėjęs ilgai tylėti, alkūne niūktelėjo Stefanui.

– Dar pavaidink, – paprašė.

Stefanas papurtė galvą.

– Gal išprotėjai? Jis išgirs. Jo ausys kaip erelio.

– Ar erelis turi ausis? – smalsiai paklausė Edvinas.

Stefanas subjūręs patempė lūpą.

– Norėjau pasakyti, kad jis turi ausis pakaušyje! – pasitaisė jis.

Kiti du nustebę pašnairavo į jį. Galop ir pats vaikinys suprato, koks juokingas jo teiginys.

– Juk suprantate, ką turiu omeny!

Džesperis nusprendė pakeisti temą.

– Nebūtina mėgdžioti jį. Ar kurį kitą žmogų. Pamėgdžioti gyvūną.

Stefanas susimąstė.

– Pavyzdžiui, kokį?

– Prisimeni, kai kovojom dėl Andomalo? Tu pamėgdžiojai lokį.

Stefanas tai prisiminęs šyptelėjo.

– Aha. O Ingvaras purtė krūmus, kad žmonės manytų, jog ten siautėja lokys.

– Pakartok! – paprašė Džesperis.

Džesperis pamąstė, tada nuleido galvą ir sudėjo prie lūpų rankas. Po kelių sekundžių labai tikroviškai pamėgdžiojo įspėjamai urzgiantį lokį.

Rezultatas buvo pribloškiantis. Vežimą traukęs apsnūdęs arklelis už nugaros staiga išgirdo riaumojant lokį. Jis atsistojo piestu, tada metėsi į šalį, vežimas apvirto, žmonės sugriuvo į sniegą. Vadeliotojas irgi išsigando, bet dar spėjo iššokti. Džesperis, Stefanas ir Edvinas rankomis užsidengė galvas, nes virvės, kuriomis buvo pririšti rąstai ir lentos, nutrūko, ir mediena išbildėjo iš vežimo.

– Mulki! – sušuko Edvinas, stumdamas nuo savęs lentas ir stodamasis ant kojų.

Išsigandęs ir graužiamas sąžinės Stefanus pakilo ir pasitrynė sumuštą kaktą, kur kaukštelėjo sunkokas rąstas.

Netrukus Edvino kaltinimą pakartojo Tornas. Išgirdęs išsigandusio arklio žvengimą ir vežimo dundesį jis atsisuko pasižiūrėti, kas vyksta.

– Tikras mulkis! – sušuko jis ir parodė į apvirtusį vežimą ir išriedėjusius rąstus.

– Jūs trys viską surinkit ir sukraukit į vežimą, – paliepė jis. – O mes tuo metu papietausim.

– Bet aš nieko bloga nepadariau! – paprieštaravo Edvinas ir susigūžė nuo rūstaus Torno žvilgsnio.

– Vadinasi, virsi pietus, – įsakė Tornas.

Šioje serijoje jau išleista:

Brolija. Atstumtieji
Brolija. Įsibrovėliai
Brolija. Medžiotojai
Brolija. Sokoro vergai
Brolija. Skorpiono kalnas
Brolija. Šmėklaveidžiai
Brolija. Kaldera

GRĮŽKIME TEN, KUR VISKAS PRASIDĖJO...

Jie juda tyliai kaip šešėliai. Kopia į neįtikėtinas aukštumas. Šaudo iš lanko taip, kad niekas negali jiems prilygti. Jie yra žvalgai – ir Vilis ketina stoti į jų gretas. Mūšiai su grėsmingais priešais, įtemptos dvikovos, didvyriški žygiai ir slapti pabėgimai – visa tai rasite populiarioje knygų serijoje, pristatančioje Aralueno žvalgus – ir Skandijos jūrų vilkus – milijonams skaitytojų visame pasaulyje.

Serijos knygos:

Žvalgo mokinys. Gorlano Griuvėsiai
Žvalgo mokinys. Degantis tiltas
Žvalgo mokinys. Ledo šalis
Žvalgo mokinys. Ažuolo lapas
Žvalgo mokinys. Šiaurės burtininkas
Žvalgo mokinys. Makindo apgultis
Žvalgo mokinys. Erako išpirka
Žvalgo mokinys. Klonmelio karaliai
Žvalgo mokinys. Holtas pavojuje
Žvalgo mokinys. Nihonijos imperatorius
Žvalgo mokinys. Dingusios istorijos
Žvalgo mokinys. Karališkasis žvalgas
Žvalgo mokinys. Priešistorė. Gorlano turnyras
Žvalgo mokinys. Priešistorė. Hekemo viržyno mūšis

Australų rašytojas Johnas Flanaganas (g. 1944 m.), lietuvių ir pasaulio skaitytojams pažįstamas iš daugelio pamėgtos nuotykių serijos „Žvalgo mokinyš“, toliau tęsia jaunųjų skandų karių nuotykius. Aštuntojoje serijos „Brolija“ knygoje Helui, Tornui, Lidijai ir kitiems narsuoliams teks susikauti su temudžajais – itin karinga tauta, jau ne pirmą kartą besikėsinančia į skandų žemes. Laukia ne tik mūšiai, bet ir slapta misija, kuriai įvykdyti teks leistis į rytinius Skandijos pakraščius, kur laivu patekti ne taip jau paprasta. Nuotykių knygoje aukštinama karių draugystė, ištikimybė vienas kitam ir savo šaliai, išradingumas ir gebėjimas rasti sprendimus net sudėtingiausiose situacijose.

Redaktorė **Giedrė Kmitienė**

Korektorė **Eglė Devižytė**

Maketavo **Miglė Dilytė**

Tiražas 3000 egz.

Išleido leidykla „Niekorimto“

Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius

www.niekorimto.lt

Spausdino UAB BALTO print

Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

8

TEMUDŽAJŲ SUGRIŽIMAS

Helas nepatikliai pasižiūrėjo į Iraką, bet šis kalbėjo toliau:

– Temudžajai garsūs tuo, kad praeina ten, kur kitiems žmonėms atrodo neįmanoma.

Helo ir kitų šauniųjų Garnio brolijos narių laukia naujas nuotykis. Negailestingieji temudžajai, žiaurūs kariai iš rytinių stepių, gviešiasi gimtosios Skandinavijos žemių. Reikia ne tik numatyti galimus priešų veiksmus, bet ir apsaugoti savo šalį. Šikart Garnių laukia ne vienas mūšis ir sunkus išbandymas.

Tarptautinio bestselerio „Žvalgo mokiny“ autoriaus Johno Flanagano serijoje „Brolija“ – nuotyčiai jūrose, negailestingi piratai ir nepamirštami mūšiai!

Kitos serijos knygos:

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-742-9

9 786094 417429